

Krajowa Izba Gospodarcza Elektroniki i Telekomunikacji

Warszawa, dnia 01.07.2025 r.
KIGEiT/1417/07/2025

Stanowisko Krajowej Izby Gospodarczej Elektroniki i Telekomunikacji w sprawie Krajowej Polityki Kosmicznej

W nawiązaniu do Stanowiska Krajowej Izby Gospodarczej Elektroniki i Telekomunikacji z dnia 9 kwietnia 2024 roku dotyczącego Polityki Kosmicznej Państwa, pragniemy przedstawić **zaktualizowane i rozszerzone rekomendacje**, uwzględniające dynamicznie zmieniającą się sytuację geopolityczną oraz rosnące znaczenie suwerennych zdolności kosmicznych dla bezpieczeństwa i rozwoju Polski.

Z głębokim zaniepokojeniem obserwujemy **eskalację napięć międzynarodowych, w szczególności wzrost ryzyka agresywnych działań ze strony Federacji Rosyjskiej oraz narastającą niepewność co do przyszłych kierunków polityki strategicznych partnerów, w tym Stanów Zjednoczonych**. Te nowe, złożone okoliczności w sposób fundamentalny wpływają na nasze postrzeganie bezpieczeństwa narodowego i strategicznej autonomii. W konsekwencji, **budowa niezależnych i suwerennych zdolności w kluczowych obszarach infrastruktury krytycznej, a w szczególności w zakresie komunikacji satelitarnej i obserwacji Ziemi, staje się imperatywem**. Jednocześnie, w obliczu globalnych wyzwań, wzmocnienie współpracy europejskiej w sektorze kosmicznym nabiera jeszcze większego znaczenia, stanowiąc kluczowy element budowania odporności i wspólnego bezpieczeństwa na kontynencie.

Krajowa Izba Gospodarcza Elektroniki i Telekomunikacji w pełni podtrzymuje fundamentalne wnioski zawarte w naszym stanowisku z dnia 9 kwietnia 2024 roku. Dokument ten trafnie identyfikował strategiczne znaczenie budowy krajowego systemu obserwacji i łączności satelitarnej, skoordynowanych działań wszystkich zainteresowanych resortów oraz aktywnego uczestnictwa Polski w głównych elementach programu kosmicznego Unii Europejskiej, takich jak **Govsatcom, IRIS², Secure Connectivity, Copernicus i Galileo**. W obecnej, bardziej złożonej sytuacji geopolitycznej, te postulaty nie tylko pozostają w pełni aktualne, ale nabierają jeszcze większej wagi i wymagają pilnej, skoordynowanej realizacji na wszystkich szczeblach administracji państwowej.

W kontekście zbliżającej się kolejnej perspektywy finansowej Europejskiej Agencji Kosmicznej (ESA), **Krajowa Izba Gospodarcza Elektroniki i Telekomunikacji z całą mocą popiera rekomendację dotyczącą utrzymania, a w miarę możliwości zwiększenia, składek Polski na rzecz ESA przez kolejne trzy lata**. Inwestycja ta jest nieodzowna dla zapewnienia Polsce stałego dostępu do najnowocześniejszych technologii kosmicznych, możliwości aktywnego uczestnictwa w strategicznych programach europejskich, budowania kompetencji krajowych podmiotów oraz wzmocnienia pozycji polskiego sektora kosmicznego na konkurencyjnym rynku międzynarodowym. Stabilne finansowanie polskich projektów w ESA jest fundamentem rozwoju polskiej branży kosmicznej i gwarantem naszego udziału w kształtowaniu przyszłości europejskiego kosmosu.

Jednakże, aby znacząco przyspieszyć działania zmierzające do budowy realnych i niezależnych zdolności satelitarnych, które będą w stanie sprostać wyzwaniom obecnej i przyszłej sytuacji geopolitycznej, **Krajowa Izba Gospodarcza Elektroniki i Telekomunikacji rekomenduje niezwłoczne**

zdefiniowanie i uruchomienie Polskiego Operatora Satelitarnego. Uważamy, że powołanie dedykowanego podmiotu o jasno określonych zadaniach i kompetencjach jest kluczowym krokiem w kierunku efektywnej realizacji strategicznych celów Polski w sektorze kosmicznym. **Polski Operator Satelitarny powinien pełnić następujące kluczowe funkcje:**

- **Współpraca z organami krajowymi w celu konsolidacji zapotrzebowania na usługi łączności satelitarnej:** Polski Operator Satelitarny będzie odpowiedzialny za nawiązanie i utrzymanie ścisłej współpracy z ministerstwami, agencjami rządowymi, służbami mundurowymi oraz innymi podmiotami publicznymi w celu systematycznego gromadzenia, analizowania i konsolidowania ich zapotrzebowania na usługi łączności satelitarnej i obserwacji Ziemi. **Efektywna konsolidacja popytu pozwoli na optymalne planowanie inwestycji, uniknięcie dublowania wysiłków oraz uzyskanie lepszych warunków przy zakupie usług i budowie własnych systemów.** Operator powinien stanowić centralny punkt kontaktowy i platformę wymiany informacji w tym zakresie, wzmacniając koordynację działań na poziomie krajowym, o czym wspominało nasze pierwotne stanowisko w kontekście "forum wymiany danych".
- **Umożliwienie wieloletniego planowania rozwoju usług komunikacji satelitarnej:** Utworzenie Polskiego Operatora Satelitarnego umożliwi opracowanie i wdrożenie długoterminowej strategii rozwoju infrastruktury i usług komunikacji satelitarnej, z perspektywą co najmniej dekady. **Wieloletnie planowanie zapewni stabilność i przewidywalność dla sektora publicznego i prywatnego, ułatwiając podejmowanie strategicznych decyzji inwestycyjnych i budowanie kompetencji krajowych.** Operator będzie odpowiedzialny za identyfikowanie przyszłych potrzeb, prognozowanie rozwoju technologii oraz inicjowanie projektów badawczo-rozwojowych w celu zapewnienia Polsce dostępu do najnowocześniejszych rozwiązań.
- **Aktywny udział w projektach europejskich reprezentując skalę krajową w celu pozyskania środków europejskich oraz zapewnienia należnego udziału Polski:** Polski Operator Satelitarny będzie odgrywał kluczową rolę w aktywnym uczestnictwie w programach i projektach realizowanych przez Europejską Agencję Kosmiczną i Unię Europejską, w tym w inicjatywach takich jak GOVSATCOM, IRIS², Copernicus i Galileo. **Reprezentując skonsolidowane potrzeby kraju, Operator będzie miał większe możliwości w pozyskiwaniu strategicznych funduszy europejskich oraz zapewnieniu Polsce adekwatnego udziału w budowaniu europejskich zdolności kosmicznych, zarówno w zakresie infrastruktury, jak i rozwoju technologii.** Jego rola będzie polegać na aktywnym kształtowaniu agendy europejskiej i dbałości o interesy polskiego sektora kosmicznego na arenie międzynarodowej.
- **Zapewnienie zapotrzebowania na nowoczesne rozwiązania od polskich przedsiębiorców, co przyspieszy rozwój sektora kosmicznego:** Polski Operator Satelitarny będzie pełnił rolę **kluczowego odbiorcy nowoczesnych rozwiązań i technologii oferowanych przez polskie przedsiębiorstwa z sektora kosmicznego.** Poprzez systematyczne zamawianie usług i produktów od krajowych firm, Operator stworzy stabilny rynek zbytu, stymulując ich rozwój, innowacyjność i konkurencyjność. **Długoterminowe kontrakty i partnerstwa z polskimi przedsiębiorcami przyczynią się do budowania silnego i niezależnego ekosystemu kosmicznego w Polsce, tworząc nowe miejsca pracy i generując wartość dodaną dla gospodarki.** Operator będzie działał jako "champion" operacyjnych usług satelitarnych dual-use, o czym wspominało nasze pierwotne stanowisko.
- **Zapewnienie komercjalizacji usług w kraju i regionie:** Polski Operator Satelitarny będzie odpowiedzialny za **komercjalizację usług łączności satelitarnej i obserwacji Ziemi na rynku krajowym i regionalnym.** Poprzez oferowanie konkurencyjnych i dostosowanych do potrzeb klientów rozwiązań, Operator przyczyni się do zwiększenia dostępności do zaawansowanych technologii satelitarnych dla przedsiębiorstw, instytucji i obywateli. Komercjalizacja usług nie tylko wygeneruje

dodatkowe przychody, ale również przyczyni się do wzrostu gospodarczego i podniesienia poziomu innowacyjności w różnych sektorach gospodarki.

Uruchomienie Polskiego Operatora Satelitarnego, w ścisłej współpracy z utrzymaniem silnego i aktywnego zaangażowania Polski w Europejskiej Agencji Kosmicznej, stworzy solidne fundamenty dla budowy suwerennych, bezpiecznych i efektywnych kosztowo zdolności satelitarnych Rzeczypospolitej Polskiej. Jest to kluczowe dla zapewnienia bezpieczeństwa narodowego w obliczu rosnących zagrożeń, stymulowania innowacyjnego rozwoju gospodarczego oraz wzmocnienia pozycji Polski jako wiarygodnego i strategicznego partnera na arenie międzynarodowej.

Krajowa Izba Gospodarcza Elektroniki i Telekomunikacji wzywa wszystkie zainteresowane strony, w tym organy administracji rządowej, parlament, środowisko naukowe i przedsiębiorców, do podjęcia niezwłocznych i skoordynowanych działań w celu wdrożenia przedstawionych rekomendacji. Czas na strategiczne decyzje i odważne kroki jest teraz, aby zapewnić Polsce bezpieczną i prosperującą przyszłość w erze kosmicznej.

Powyższe stanowisko zostało uzgodnione z Polską Agencją Kosmiczną.

Prezes Zarządu

Stefan Kamiński

Załącznik:

Stanowisko Krajowej Izby Gospodarczej Elektroniki i Telekomunikacji i Związku Pracodawców Sektora Kosmicznego dotyczące Polityki Kosmicznej Państwa z dn. 09.04.2024 r.

Warszawa, dn. 09.04.2024 r.

**Stanowisko
Krajowej Izby Gospodarczej Elektroniki i Telekomunikacji
i Związku Pracodawców Sektora Kosmicznego
dotyczące Polityki Kosmicznej Państwa**

Budowa krajowego systemu obserwacji i łączności satelitarnej skoordynowanych działań wszystkich zainteresowanych resortów dla realizacji zadań zapisanych w dokumentach strategicznych. Realizacja takiego zadania umożliwi Polsce zwiększenie bezpieczeństwa narodowego, podniesienie poziomu jakości działania służb państwowych oraz aktywny udział w głównych elementach programu kosmicznego Unii Europejskiej (Govsatcom, Secure Connectivity, Copernicus, Galileo). Plan taki powinien uwzględniać zbieżne interesy regionu w szczególności w kontekście trwającej wojny.

Polska ponosi wydatki przekraczające 100 milionów złotych rocznie na utrzymanie łączności satelitarnej i obserwacji Ziemi tylko dla celów obronnych, przy czym całkowite koszty dzierżawy pasm satelitarnych i sprzętu satelitarnego znacząco przewyższają tę kwotę. Budowa narodowego systemu wykorzystującego techniki satelitarne powinna już w perspektywie 7-10 lat zwrócić poniesione koszty tylko przy założeniu niekomercyjnego wykorzystania usług satelitarnych. Udział i wykorzystanie na potrzeby sojuszu i wspólnoty europejskiej jeszcze bardziej przyspieszy ten proces.

Kompleksowy system obserwacji Ziemi uzupełniony o własnego satelitę telekomunikacyjnego, będzie stanowił podstawowy element niezależności w dostępie do usług satelitarnych rozwiniętego i nowoczesnego państwa, będąc jednocześnie zasobem strategicznym infrastruktury krytycznej kraju, wypełniającym lukę w rozwoju i uzupełniającym plany europejskie. **System taki powinien być w całości obsługiwany przez Polskę**. Jest to niezbędne dla zapewnienia sprawnej komunikacji wewnętrznej oraz utrzymania odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa narodowego.

Biorąc powyższe pod uwagę oraz potrzeby wynikające z obecnej sytuacji geopolitycznej należy niezwłocznie doprowadzić do realizacji następujących czynności:

- koordynacja działań i konsolidacja zapotrzebowania na usługi satelitarne wymaga wskazania/ustanowienia forum wymiany danych posiadającego kompetencje i narzędzia zbierania danych, analizy i wypracowywania stanowisk dla poziomu decyzyjnego,
- koordynacja działań i konsolidacja zapotrzebowania na usługi satelitarne poszczególnych resortów,
- utrzymanie stabilnego finansowania w ESA na poziomie z listopada 2023, uzupełnianego przez wsparcie projektami wdrożeniowymi na poziomie krajowym (POLSA, NCBR),
- rewizja zapotrzebowania i planów, aktualizacja wytycznych strategicznych i ich implementacja oraz uruchomienie finansowania wieloletniego poprzez wdrożenie Krajowego Programu Kosmicznego,
- zmiana praktyki zakupu usług na rzecz budowy i pozyskiwania własnych zdolności, w szczególności realizacja pilnych zakupów zewnętrznych wspierających budowę zdolności krajowych,
- stworzenie operatora/agregatora (championa) operacyjnych usług satelitarnych dual-use,
- ustanowienie spójnego ekosystemu usług satelitarnych w oparciu o budowane i pozyskiwane zdolności w zakresie obserwacji Ziemi, telekomunikacji satelitarnej i SSA, w tym określenie własnej, użytecznej pozycji geostacjonarnej,
- zmiany legislacyjne ułatwiające dostęp do przestrzeni kosmicznej jak i zasobów wykorzystywanych z jej użyciem (prawo kosmiczne – rejestr obiektów, ustawa o POLSA; wsparcie UKE),
- wzmocnienie polskiego udziału w europejskich programach kosmicznych, wzmocnienie CPA, ustanowienie CGA oraz wsparcie działań polskich podmiotów w ramach akceleratora innowacji w NATO (DIANA).

Konkluzje z FGTIME 2024

25 lat temu Polska stała się członkiem NATO. Sojusz uznał przestrzeń kosmiczną za kolejną domenę działań wojennych. Z tej samej przyczyny kolejne państwa powołują do życia Siły Kosmiczne w swoich strukturach zbrojnych. Kosmos był i staje się jeszcze ważniejszą areną wykorzystywaną do wsparcia działań wojennych co pokazuje konflikt w Ukrainie. Ukraińscy żołnierze stawiają skuteczny opór dzięki dostępowi do najnowocześniejszych technologii satelitarnych – w szczególności w zakresie łączności satelitarnej i obserwacji Ziemi.

W perspektywie najbliższych lat RP powinna zapewnić sobie posiadanie własnych, suwerennych i podlegających pełnej kontroli zdolności zapewniających łączność i teledetekcję satelitarną, zakup dostępu do tych usług jest niewystarczający z perspektywy kryzysu i potencjalnej wojny.

Poza nabyciem, w drodze umów rządowych, w budowę zdolności powinien zostać zaangażowany, w maksymalnie wysokim stopniu, polski przemysł kosmiczny. Polska dysponuje kilkudziesięcioma firmami, które z powodzeniem działają na międzynarodowym rynku, dostarczając instrumenty i podzespoły na misje ESA, czy NASA.

Ustanowienie systemu satelitarnego na potrzeby bezpieczeństwa o charakterze podwójnego zastosowania (dual-use), powinno być przemyślane od samego początku i tworzone w charakterze tzw. systemu systemów. Poszczególne komponenty powinny ze sobą współpracować. Przyszły polski satelita telekomunikacyjny powinien być przystosowany do szybkiego przesyłania zdjęć na Ziemię z działających na niskiej orbicie satelitów teledetekcyjnych. Może też służyć za wsparcie dla opartych o GNSS systemów globalnego pozycjonowania. Należy mieć na uwadze, że systemy (dual-use) działają z korzyścią dla administracji państwowej i gospodarki i mogą również przynosić zyski w przypadku uczestnictwa w rozwijanych programach kosmicznych UE (GOVSATCOM, IRIS2, Copernicus, EGNOS, Galileo, SSA) oraz regionalnie.

Celem optymalnego wykorzystania rodzimego potencjału w budowie zdolności kosmicznych polska administracja powinna spełnić szereg warunków. Należy wdrożyć jasne regulacje prawne, pod postacią planowanej ustawy o działalności kosmicznej i Krajowym Rejestrze Obiektów Kosmicznych ułatwiające dostęp do zasobów i pozycji orbitalnych oraz możliwość realizacji projektów wieloletnich. Zmodyfikować i dostosować Polską Strategię Kosmiczną i jej dokument wykonawczy – Krajowy Program Kosmiczny oraz pokrewne jak Strategia Bezpieczeństwa Narodowego. Ustanowić formalne forum wymiany danych i informacji mające wpływ na wyznaczanie kierunków działań i politykę kosmiczną (np. Międzyresortowy Zespół ds. Polityki Kosmicznej).

Specyfika prowadzenia działalności gospodarczej w sektorze kosmicznym i związane z nią duże ryzyko oraz odroczone zwrot z inwestycji wymagają utrzymania stabilnego wieloletniego finansowania (na poziomie krajowym i ESA), konsolidacji zapotrzebowania w ujęciu narodowym i wysoce wykwalifikowanego stałego potencjału ludzkiego, również na kluczowych stanowiskach administracyjnych w kraju i UE. Wymagane jest także właściwe dopasowanie i wdrożenie programów szkolenia budującego kompetencje i specjalistów realizujących programy i misje kosmiczne w oparciu o nowe technologie. W celu spełnienia powyższych wymagań należy określić kto jest integratorem a kto operatorem, który agregując odpowiednie zapotrzebowanie w dłuższej perspektywie byłby w stanie zbudować ekosystem zaufanych partnerów w tym dostawców krajowych.

Spełnienie tych warunków daje solidną podstawę na zbudowanie bezpiecznych satelitarnych rozwiązań narodowych zapewniających suwerenność RP w tym zakresie.

W imieniu ZPSK

W imieniu KIGEIT

Paweł
Wojtkiewicz

Digitally signed by
Paweł Wojtkiewicz
Date: 2024.04.09
14:37:17 +02'00'

Podpis jest prawidłowy

Dokument podpisany przez Stefan Kamiński
Data: 2024.04.09 12:35:00 CEST
Powód: Złożenie podpisu